dilluns, 17 d’octubre de 2022

Els carrers estrets generen més estrès a les dones i els espais oberts, als homes

Segons una recerca de la UdL i l'IRBLleida al Centre Històric usant la freqüència cardíaca i valoracions subjectives

Visió subjectiva de l'Eix des de les ulleres dels participants / Imatge: Jose Lasala-UdL

Les dones tendeixen a presentar majors nivells d'estrès en carrers de vianants estrets amb presència d'altres persones i els homes, en espais oberts, com a conseqüència de la morfologia urbana i la pròpia percepció de seguretat. Així ho ha comprovat una recerca de la Universitat de Lleida (UdL) i l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida (IRBLleida), realitzada el Centre Històric de la capital del Segrià, que s'ha publicat a la revista *Cities* [https://www.sciencedirect.com/journal/cities]. L'estudi analitza fins a quin punt les emocions identificades després d'un esdeveniment coincideixen amb les experimentades *in situ*, mesurant la variabilitat de la freqüència cardíaca. Les investigadores i els investigadors afirmen que el sistema pot ajudar a identificar llocs emocionalment problemàtics per millorar el disseny dels espais públics i aconseguir ciutats més amables.

La recerca ha analitzat el sentiment de por que es genera en determinats espais públics de la ciutat, a partir de la freqüència cardíaca i les descripcions de les vivències dels participants, a través de mapes mentals i breus resums escrits. En l'estudi de camp han pres part 39 dones i 31 homes, d'entre 19 i 24 anys, que van fer un recorregut de 3,1 quilòmetres pel barri antic. Portaven ulleres de sol equipades amb càmeres, micròfons i unitats flash USB. També duien un sensor de freqüència cardíaca i un telèfon intel·ligent Android, que s'havia preparat específicament per a aquesta finalitat. Les dades objectives recollides per aquests aparells s'han completat amb un qüestionari d'autoavaluació en quatre punts de la ruta: la plaça del Dipòsit, el carrer Companyia, el parc de Santa Cecília i l'Eix Comercial.

Els resultats deixen clar que les dones vivien un grau d'estrès un 17,34% més alt que els homes durant tot el recorregut. Un 20,51% de noies el van qualificar com a "desagradable" per un 8,6% dels nois, un 38,71% dels quals valoraven l'experiència com a "agradable". El 46,24% dels homes presentava valors extremadament baixos de nerviosisme, enfront del 22,22% de les dones. El col·lectiu femení situa el grau més alt de nervis a l'entorn del carrer Companyia i el més baix, al parc de Santa Cecília, un espai verd i obert. Curiosament, aquesta zona enjardinada és la que genera més estrès al col·lectiu masculí, juntament amb la zona comercial. En el moment d'identificar les emocions viscudes al llarg del recorregut, l'estudi constata que les dones tendeixen a expressar la por i la tristesa més fàcilment que els homes. En canvi, els homes tendeixen a expressar més fàcilment la felicitat i la ira.

"Des de la pandèmia de la COVID-19, s'ha pogut observar un augment exponencial dels atacs de pànic i de la por a sortir al carrer. Estudis com aquest ens permeten anar més enllà i millorar el disseny dels espais públics incorporant criteris relacionats amb el benestar i la salut mental de la població, i especialment els de col·lectius

com les dones i els joves", explica la investigadora de l'IRBLleida i psiquiatra de l'Hospital Universitari Santa Maria de Lleida, Teresa Guilera.

"La recollida de dades en temps real complementa els mapes mentals basats en records d'experiències personals. És una metodologia que es pot aplicar en múltiples contextos urbans i que permet identificar espais que generen emocions negatives en els ciutadans", destaquen els investigadors del departament de Geografia i Sociologia de la UdL, Montse Guerrero i Daniel Paül. "Aquesta major tendència de les dones a experimentar por a l'espai públic ens ha de fer reflexionar sobre l'eficàcia de les nostres polítiques d'igualtat de gènere en relació a la via pública", afegeix. Entre les mesures que proposen hi ha, per exemple, evitar construccions que creïn zones llargues de paret sense cap obertura o espais de visibilitat limitada.

La recerca s'ha finançat amb fons de l'Institut de Desenvolupament Social i Territorial (INDEST) de la UdL. L'article també planteja com a futures línies d'investigació centrar-se en altres identitats de gènere; analitzar altres col·lectius, com la gent gran i les de diferent procedència; o treballar altres emocions, com ara la tristesa, la ira o la felicitat "per millorar el nostre coneixement de les emocions que els espais urbans generen a les persones".

MÉS INFORMACIÓ:

Article *Gender differences between the emotions experienced and those identified in an urban space, based on heart rate variability* [https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275122004395?via%3Dihub]